

แนวทางการสกัดกั้นยาเสพติดของกองกำลังนเรศวร ในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก

ประเทศไทยมีที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ อาจทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ กับประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดยังคงเป็นปัญหาด้านความมั่นคงที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ รวมทั้งปัญหาด้านอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ¹ นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐจะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติ และเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง²

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงของประเทศไทย จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพแวดล้อมของประเทศให้มีความสงบเรียบร้อย และพร้อมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ฯลฯ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ขึ้นมาอีก ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุผลที่เป็นรูปธรรม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงจำเป็นที่จะพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามที่มีต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ และภาคประชาชน ให้มีความพร้อมที่เพียงพอต่อการป้องกันและรักษาอธิปไตย รวมทั้งสามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ ในทุกระดับอย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มีใช้ภาครัฐ จะต้องสามารถสร้างความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมให้เป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ

สามารถขับเคลื่อนตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายของ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่ง เสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ รวมทั้งการปลูก จิตสำนึกด้านความมั่นคงให้แก่ประชาชน การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวที่มุ่งเน้นการบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง ให้มีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการอย่างแท้จริง โดยปัญหาคความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยาเสพติด ความไม่สงบในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการทุจริตในระบบราชการ²⁻⁴

ยุทธศาสตร์กองทัพบกที่เกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติด คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การสนับสนุน การปฏิบัติภารกิจรักษาความมั่นคงภายใน ซึ่งมีแนวความคิดในการปฏิบัติ ได้แก่ สนับสนุน การแก้ไขปัญหาคการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้, สนับสนุนการสร้าง ความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ, สนับสนุนการป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในและ ความสงบเรียบร้อยของประเทศ, สนับสนุนการดำเนินการด้านการข่าวที่เป็นภัยคุกคามต่อการ รักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ และสนับสนุนการปราบปรามและ บังคับใช้กฎหมายต่อภัยคุกคามที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ⁴

ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการสกัดกั้นยาเสพติดของกองกำลังนเรศวร ในพื้นที่ ตามแนวชายแดนจังหวัดตาก และนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ให้การปฏิบัติงานบรรลุภารกิจ ตามคำสั่งปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดกองทัพอากาศที่ 3 ซึ่งจะส่งผลให้ความมั่นคงตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดตากดีขึ้น รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการแก้ไขปัญหาคยาเสพติดและความมั่นคงภายในของ กองทัพอากาศที่ 3 ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาใน 4 ประเด็นหลัก คือ นโยบาย แผน คำสั่ง และ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วย หรือไม่ อย่างไร, หน่วยปฏิบัติใน พื้นที่ที่มีความเข้าใจต่อนโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้เป็นแนวทางการ ปฏิบัติ หรือไม่ อย่างไร, หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ได้มีการบูรณาการในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกันหรือไม่ อย่างไร และแนวทางการสกัดกั้นยาเสพติดในการสร้างความ เข้าใจและการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรเป็นอย่างไร

นโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อการสกัดกั้นยาเสพติดของหน่วย หรือไม่ อย่างไร

การลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคเหนือนี้มีสถานการณ์ที่รุนแรงมากที่สุด สืบเนื่องมาจากพื้นที่ภาคเหนืออยู่ใกล้แหล่งผลิตยาเสพติดสามารถเคลื่อนย้ายยาเสพติดจำนวนมาก ๆ ได้ไม่ยาก โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนด้านจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย พร้อมกับสภาพพื้นที่ชายแดนมีทั้งลำน้ำ ป่าภูเขาสลับซับซ้อน มีช่องทางเดินเท้าหลายช่องทาง และสามารถลักลอบเดินทางเข้ามาได้เกือบทุกช่องทาง จึงเป็นเหตุให้กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดอาศัยจุดอ่อนทางสภาพภูมิศาสตร์ลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย ซึ่งทำให้รัฐบาลไทยมีนโยบายเข้มงวดการปฏิบัติในพื้นที่ภาคเหนือมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ²² จะเห็นได้จากการจัดกำลังป้องกันชายแดน ที่กองทัพบกได้มอบหมายให้ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการสกัดกั้น ยับยั้ง การลักลอบลำเลียงยาเสพติด ตั้งแต่พื้นที่ชายแดนและพื้นที่ล่อแหลมทางบก และทางน้ำ โดยกองกำลังนเรศวรจัดกำลัง 4,643 นาย รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมระยะทาง 978 กิโลเมตร สำหรับกองกำลังผาเมือง จัดกำลัง 5,285 นาย รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่ ไปจนถึงจังหวัดพิษณุโลก รวมระยะทาง 933 กิโลเมตร แม้ว่าสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังผาเมืองจะมีความรุนแรงมากกว่า แต่ก็ยังเห็นถึงความรุนแรงในพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังนเรศวร ซึ่งดูได้จากการจัดกำลังของทั้งสองกองกำลังที่มีกำลังใกล้เคียงกัน²³ รวมทั้งจากนโยบายของรัฐบาล ที่เข้มงวดกวดขันในการสกัดกั้นกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือมากกว่าพื้นที่อื่นนั้น ส่งผลให้มีการจัดกำลังปฏิบัติการกิจในการป้องกันชายแดน รวมทั้งมีการสนับสนุนทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งหน่วยที่รับผิดชอบโดยตรง และหน่วยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความเข้มงวดกวดขันในการปฏิบัติงานมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบนซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังผาเมือง แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ก็ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการลักลอบอย่างหลากหลาย รวมทั้งการเปลี่ยนเส้นทางในการลักลอบเข้ามายังด้านทิศตะวันตกของประเทศไทยมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ และจากสถานการณ์ความรุนแรงของยาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือหวังที่ผ่านมา รัฐบาลโดย ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปส.ชน.) เป็นกลไกในการบูรณาการการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดเชียงราย, จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งนี้ได้มีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ โดยให้มีการจัดตั้งเป็นศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.บส.ชน.) โดย แม่ทัพภาคที่ 3/ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 เป็น ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ โดยขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้ง 17 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ครบทุกหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ และครอบคลุมทุกมิติของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด²⁵

จากนโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว มีผลทำให้การสกัดกั้นยาเสพติดของกองกำลังเรศวร ในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก ในเรื่องของการจัดกำลังป้องกันชายแดนเพื่อปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในการสกัดกั้น ยับยั้ง การลักลอบลำเลียงยาเสพติดตั้งแต่พื้นที่ชายแดนและพื้นที่ล่อแหลมทางบก และทางน้ำ ยังคงต้องจัดกำลังเข้าดำเนินการต่อไป ซึ่งในภาพรวมของการจัดกำลังเข้าปฏิบัติงานยังคงไม่เพียงพอ หากมีการเพิ่มเติมจำนวนกำลังพลเข้าปฏิบัติงาน หรือหากได้รับการสนับสนุนเครื่องพิเศษเพิ่มเติมด้วยแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน หากได้รับการสนับสนุนทรัพยากรและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ก็จะทำให้หน่วยที่รับผิดชอบโดยตรง และหน่วยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถจะแสวงประโยชน์และเข้าร่วมปฏิบัติงานได้มากขึ้น สำหรับการจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหายาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.บส.ชน.) ซึ่งเป็นกลไกในการบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ โดยหากขยายพื้นที่รับผิดชอบให้ครอบคลุมทั้ง 17 จังหวัดภาคเหนือแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับบัญชา ควบคุม อำนาจการ ประสานงาน บูรณาการต่อส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถควบคุมการปฏิบัติต่อหน่วยในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี

หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ มีความเข้าใจต่อนโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ หรือไม่ อย่างไร

สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดในปัจจุบัน ยังคงมีความรุนแรง และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากโครงสร้างทางสังคม การเปิดรับวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น และเศรษฐกิจภายในประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบทุนนิยม แม้ว่าทุกภาคส่วนจะผนึกกำลังในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

อย่างเต็มที่ แต่ปัญหายาเสพติดภายในประเทศก็ยังคงไม่ลดลง ซึ่งจากข่าวสารความเคลื่อนไหวของกลุ่มขบวนการที่ได้ลักลอบลำเลียงยาเสพติดเป็นจำนวนมากจากแหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้าน มาพักคอยบริเวณแนวชายแดน เพื่อรอโอกาสที่จะลักลอบลำเลียงเข้าสู่ประเทศไทย และส่งมอบให้กับขบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน บริเวณหมู่บ้านที่เป็นชนเผ่า หรือเครือข่ายเดียวกัน เพื่อรับช่วงต่อในการลำเลียง หรือส่งต่อให้กับกลุ่มเครือข่ายจากพื้นที่ตอนในที่เดินทางมารับยาเสพติด เพื่อลำเลียงเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยต่อไป กองทัพบกโดยกองทัพอากาศที่ 3 ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศที่ 3/ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองทัพอากาศที่ 3 (ศปก.ทภ.3/ศป.ปส.ทภ.3) ในการปฏิบัติการภารกิจป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติด - ส่งออก เคมีภัณฑ์, สารตั้งต้น และสิ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด บริเวณพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ล่อแหลมทางบกและทางน้ำ เพื่อลดความรุนแรงของปัญหายาเสพติด โดยได้มอบหมายให้กองกำลังนเรศวร/ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองกำลังนเรศวร (กกล.นเรศวร/ศป.ปส.กกล.นเรศวร) รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก และจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำหรับ กองกำลังผาเมือง/ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองกำลังผาเมือง (กกล.ผาเมือง/ศป.ปส.กกล.ผาเมือง) รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่ ไปจนถึงจังหวัดพิษณุโลก⁵⁻⁸ ทั้งนี้ ในห้วงเวลาได้ปรากฏข่าวสารสถานการณ์การผลิตและการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศไทยที่น่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น โดยกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดในเขตรัฐฉานเหนือ และรัฐฉานใต้ ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จะมีบทบาทมากขึ้น ซึ่งชนกลุ่มน้อยที่เกี่ยวข้องได้มีการติดต่อการประสานงาน และมีความเชื่อมโยงกันเป็นพื้นที่ศูนย์กลางการผลิตและการรวบรวมยาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ตรงข้ามจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ก่อนที่จะกระจายเข้าสู่ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเนื่องจากมีเส้นทางเชื่อมต่อกับเส้นทางหลัก และพื้นที่ตอนในหลายเส้นทาง รวมทั้งบางพื้นที่เป็นพื้นที่ชุมชนเมืองซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อย และกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด โดยรูปแบบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้าพื้นที่ตอนใน ยังคงใช้รูปแบบการขนส่งในระบบโลจิสติกส์, ไปรษณีย์และการซุกซ่อนไปกับการขนส่งทางการเกษตรและรถยนต์บรรทุกดัดแปลง จึงยากต่อการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ ซึ่งจากสภาพภูมิประเทศตามแนวชายแดนภาคเหนือ ที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านมีแหล่งผลิตยาเสพติด และพื้นที่ตามแนวชายแดนมีช่องทาง ทำข้ามตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก ประกอบกับชนกลุ่มน้อยและบุคคลบนพื้นที่สูงตามแนวชายแดนทั้งในเขตไทย และประเทศเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์ทางเชื้อสาย เผ่าพันธุ์ และเครือญาติ จึงเป็น

ปัจจัยอำนวยให้มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านแนวชายแดนเข้ามาเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ในห้วงปีงบประมาณ 2561 ที่ผ่านมา ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 ถึงเดือนกันยายน 2561 สามารถจับกุมยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ จำนวน 663 ครั้ง ผู้ต้องหา จำนวน 938 คน และมียอดจำนวนของกลางที่สำคัญ ได้แก่ ยาบ้า จำนวน 42,138,208 เม็ด เฮโรอีน จำนวน 2,773.76 กรัม และไอซ์ จำนวน 2,218.64 กิโลกรัม แต่ในห้วงปีงบประมาณ 2562 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 ถึงเดือนมกราคม 2562 ซึ่งเป็นห้วงเวลาแค่ 4 เดือนเท่านั้น หน่วยสามารถจับกุมยาเสพติดในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ จำนวน 184 ครั้ง ผู้ต้องหา จำนวน 233 คน มียอดจำนวนของกลางที่เพิ่มมากขึ้นกว่าการจับกุมได้ตลอดทั้งปีของปีงบประมาณ 2561 ถึงเกือบ 2 ถึง 3 เท่า โดยมีของกลางที่สำคัญ ได้แก่ ยาบ้า จำนวน 73,649,992 เม็ด เฮโรอีน จำนวน 71,746.748 กรัม และไอซ์ จำนวน 917.026 กิโลกรัม จะเห็นได้ว่า จากผลการจับกุมยาเสพติดในห้วงตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 ถึงเดือนมกราคม 2562 พบว่ามีผลการจับกุมมากขึ้นทุกประเภท โดยเฉพาะการจับกุมยาบ้าในหลัก 1 ล้านเม็ด มีจำนวนถี่ขึ้น และมีผลการจับกุมจำนวน 10 ล้านเม็ดมากขึ้นอย่างชัดเจน จึงเชื่อได้ว่า สถานการณ์ยาเสพติดมีแนวโน้มจะรุนแรงต่อไป โดยกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดเพื่อหลบเลี่ยงการสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยี ด้านการติดต่อสื่อสาร เพื่อป้องกันการขยายผลของเจ้าหน้าที่จนสามารถติดตามจนถึงผู้บงการรายสำคัญ รวมถึงการลักลอบลำเลียงผ่านออกไปยังประเทศที่สาม โดยมีเหตุการณ์สำคัญ 14 เหตุการณ์ ดังนี้⁹⁻¹⁰

เมื่อ 13 ตุลาคม 2561 กองบัญชาการควบคุมกองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยจังหวัดเชียงราย จัดกำลังร่วมกับสถานีตำรวจภูธรเชียงของ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 4 คน พร้อมของกลาง ยาบ้า จำนวน 12,200,000 เม็ด และไอซ์ จำนวน 100 กิโลกรัม บริเวณบ้านแพน ตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

เมื่อ 22 ตุลาคม 2561 สถานีตำรวจภูธรแม่สาย จัดกำลังประจำด่านตรวจแม่สาว บ้านปัญจะพัฒนา ตำบลแม่สาว อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 1 คน พร้อมของกลาง ยาบ้า จำนวน 4,800,000 เม็ด และเวลา 1030 สถานีตำรวจภูธรแม่สาย จัดกำลังร่วมกับกองบังคับการควบคุมทหารพราน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 และกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 334 ขยายผลตรวจค้นบริเวณบ้านโอโก้ ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการปฏิบัติตรวจยึดยาบ้า จำนวน 10,200,000 เม็ด รวมยาบ้าทั้งสิ้น จำนวน 15,000,000 เม็ด

เมื่อ 28 ตุลาคม 2561 กองร้อยทหารม้าที่ 3 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 จัดกำลังร่วมกับตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย, สถานีตำรวจภูธรแม่สาย และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5 ขยายผลกรณีเหตุการณ์ เมื่อ 27 ตุลาคม 2561 กองบังคับการตำรวจนครบาล 8 จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 1 คน พร้อมของกลาง ยาบ้า จำนวน 10,330,000 เม็ด, ไอซ์ จำนวน 100 กิโลกรัม และเคตามีน จำนวน 100 กิโลกรัม ในพื้นที่จังหวัดอุรุษยา โดยเข้าปิดล้อมตรวจค้น บ้านเลขที่ 321 ตำบลโป่งผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการปฏิบัติ ไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย

เมื่อ 29 ตุลาคม 2561 หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง เขตเชียงราย จัดกำลังร่วมกับกองร้อยทหารพรานที่ 3104 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 31 ชุ่มใจมดี กลุ่มขบวนการรักรลอบลำเลียงยาเสพติดบริเวณบ้านแจมป่อง ตำบลเหล่ายาว อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ผลการปฏิบัติ ตรวจยึดของกลาง ยาบ้า จำนวน 14,600,000 เม็ด

เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2561 กองบังคับการควบคุมทหารพราน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศที่ 3 จัดกำลังร่วมกับ สถานีตำรวจภูธรแม่สาย, สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 5, กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 334 และอำเภอแม่สาย ตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด บริเวณถนนบ้านสันโค้ง ตำบลมะลิกา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการปฏิบัติ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 2 คน พร้อมของกลาง ยาบ้า จำนวน 1,000,000 เม็ด

เมื่อ 7 ธันวาคม 2561 กองบังคับการควบคุมทหารพราน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศที่ 3 จัดกำลังร่วมกับสถานีตำรวจภูธรแม่สาย ลาดตระเวนพิสูจน์ทราบบริเวณ บ้านห้วยปู ตำบลท่าตอน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการปฏิบัติ ตรวจยึดของกลาง ไอซ์ จำนวน 305 กิโลกรัม และเคตามีน จำนวน 99 กิโลกรัม

เมื่อ 14 ธันวาคม 2561 กองร้อยทหารม้าที่ 3 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 จัดกำลังลาดตระเวนพิสูจน์ทราบบริเวณ วัดเวียงหอม บ้านเวียงหอม ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการปฏิบัติ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 3 คน พร้อมของกลาง ไอซ์ จำนวน 300 กิโลกรัม และเฮโรอีน จำนวน 70 กิโลกรัม

เมื่อ 16 ธันวาคม 2561 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 31 จัดกำลังลาดตระเวนพิสูจน์ทราบ บริเวณพุทธสถานพระเจ้ากือนา บ้านไทรแก้ว ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัด เชียงราย ผลการปฏิบัติ ตรวจยึดของกลาง ยาบ้า จำนวน 18,760,000 เม็ด

เมื่อ 27 ธันวาคม 2561 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 5 จัดกำลังชุมโจมตีและปะทะกับ กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด บริเวณช่องทางหนองกะกลาง ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการปฏิบัติ ตรวจยึด ยาบ้า จำนวน 1,100,000 เม็ด

เมื่อ 3 มกราคม 2562 กองบังคับการควบคุม ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ชายแดนภาคเหนือ (ศป.ปส.ชน.) ที่ 2 จัดกำลังร่วมกับสถานีตำรวจภูธรแม่จัน และอำเภอแม่จัน ลาดตระเวนเส้นทาง และตั้งจุดสกัด บริเวณตำบลจันจว้าใต้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการปฏิบัติ ตรวจยึด ยาบ้า จำนวน 2,080,000 เม็ด

เมื่อ 8 มกราคม 2562 กองร้อยเคลื่อนที่เร็ว กองกำลังนเรศวร จัดกำลังร่วมกับสถานีตำรวจภูธร แม่สอด, ด้านศุลกากรแม่สอด และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 6 ลาดตระเวนเส้นทาง และตั้งจุดตรวจ บริเวณบ้านค้ำภิบาล ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการปฏิบัติ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 2 คน พร้อมของกลาง สารโซเดียมไซยาไนด์ จำนวน 1,250 กิโลกรัม (ใช้ในอุตสาหกรรมเหมืองทอง เป็นสารเคมีชนิดใหม่ ที่อาจนำมาสกัด เป็นสารตั้งต้นผลิตยาเสพติด¹¹⁻¹² หากนำไปผลิตเป็นไอซ์จะได้ประมาณ 7,900 กิโลกรัม และหากนำไปผลิตยาบ้าจะได้ประมาณ 245 ล้านเม็ด¹³)

เมื่อ 9 มกราคม 2562 กองร้อยเคลื่อนที่เร็ว กองกำลังนเรศวร จัดกำลังเข้าตรวจสอบสินค้า ต้องสงสัย ณ โกดังเก็บสินค้าของ บริษัท ไทยแม่สอด โลจิสติกส์ จำกัด บ้านริมเมย ตำบล ท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการปฏิบัติ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 1 คน พร้อม ของกลาง สารโซเดียมไซยาไนด์ จำนวน 2,500 กิโลกรัม (หากนำไปผลิตเป็นไอซ์จะได้ ประมาณ 15,800 กิโลกรัม และหากนำไปผลิตยาบ้าจะได้ประมาณ 490 ล้านเม็ด¹³)

เมื่อ 9 มกราคม 2562 กองร้อยทหารม้าที่ 3 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 จัดกำลังร่วมกับ ชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็ว หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 2 ตั้งจุดสกัดบริเวณบ้านน้ำจ๋า ตำบล

โปงผา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการปฏิบัติ จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 1 คน พร้อมของกลาง ไอซ์ จำนวน 300 กิโลกรัม

เมื่อ 27 มกราคม 2562 กองร้อยทหารพรานที่ 3103 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพรานที่ 31 จัดกำลังร่วมกับกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด, สถานีตำรวจภูธรเชียงใหม่, สถานีตำรวจภูธรบ้านแซว และหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง เขตเชียงราย จับกุมผู้ต้องหา จำนวน 1 คน พร้อมของกลาง ยาบ้า จำนวน 2,850,000 เม็ด

ซึ่งจากผลการสกัดกั้น และปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก ของกองกำลังนเรศวร ได้มีการจับกุมสารตั้งต้นในปริมาณมาก คือ สารโซเดียมไซยาไนด์ จำนวน 3,750 กิโลกรัม หากนำไปผลิตเป็นไอซ์จะได้ประมาณ 23,700 กิโลกรัม และหากนำไปผลิตยาบ้าจะได้ประมาณ 735 ล้านเม็ด จึงเป็นไปได้ว่า ในพื้นที่ตรงข้ามชายแดนด้านจังหวัดตาก อาจจะมีการนำสารตั้งต้นดังกล่าวไปผลิตเป็นยาเสพติด แล้วลักลอบลำเลียงเข้ามาประเทศไทย

สถานการณ์ยาเสพติดนอกประเทศ กองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่อต้านกองทัพเมียนมา ยังคงมีความต้องการในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดการปราบปรามชนกลุ่มน้อยของกองทัพเมียนมา โดยการเร่งผลิต และกระจายยาเสพติด เข้าสู่ประเทศไทย เพื่อนำงบประมาณมาจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ปัญหา ยาเสพติด และอาวุธสงครามน่าจะรุนแรงขึ้น ซึ่งจากสถานการณ์ยาเสพติดในห้วงเวลา ปรากฏผลการจับกุมกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงสารตั้งต้น และกลุ่มขบวนการค้าฝิ่นดิบ ในพื้นที่จังหวัดตาก ซึ่งมีการติดต่อและสั่งซื้อนำเข้าจากสหภาพเมียนมา มาจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพในพื้นที่ เนื่องจากฝิ่นในพื้นที่หายากและพื้นที่สำหรับการปลูกมีน้อย เพราะในแต่ละปีเจ้าหน้าที่ได้เข้มงวด และเข้าตัดทำลายอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มผู้เสพที่ยังคงมีจำนวนมาก โดยเฉพาะราษฎรชาวไทยภูเขา และผลการจับกุมที่ผ่านมาในพื้นที่จังหวัดตาก ส่วนใหญ่เป็นการจับกุมราษฎรชาวเมียนมาที่ลักลอบนำ ยาเสพติดเข้ามาเพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพในพื้นที่ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง, อำเภอแม่ระมาด และตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยลักษณะการนำเข้า ในปริมาณไม่มากนัก (ไม่เกินหลักร้อย) เพื่อลดเกณฑ์เสี่ยงจากการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังมีกลุ่มผู้นิยมเสพยาเสพติดในพื้นที่ โดยกลุ่มเหล่านี้จะมีรูปแบบเริ่มต้นเป็นผู้เสพ แล้วพัฒนาเป็นผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่ เมื่อถูกจับกุมก็จะมีกลุ่มเครือข่ายผู้เสพขึ้นมาเป็นผู้ค้ารายย่อยแทน จึงทำให้ยังมีผลการจับกุมกลุ่มผู้เสพและผู้ค้ารายย่อยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่เฟื่องเลี้ยง ได้แก่ บริเวณ ตลาดริมเมย บ้านริมเมย ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด และบ้านแม่หละ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ทั้งนี้หน่วยยังคงเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มชาติพันธุ์ (ม้ง และมุเซอ) กลุ่มขบวนการรับจ้างลักลอบลำเลียงยาเสพติด (นักบินหน้าใหม่) ที่เชื่อมโยงกับขบวนการค้ายาเสพติดนอกพื้นที่^{14,21}

จากสถานการณ์ดังกล่าว กองกำลังนเรศวร ได้จัดทำคำสั่งการสกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อแจกจ่ายให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความมุ่งหมายในการผนึกกำลังทุกภาคส่วน โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองกำลังนเรศวร (ศป.ปส.กกล.นเรศวร) ประสานแผนการปฏิบัติและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติการเชิงรุกในพื้นที่เป้าหมาย และการติดตามประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเสพติดและลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน¹⁴ ซึ่งทำให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่มีความเข้าใจต่อนโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตากได้ แต่หากได้มีการบูรณาการในการวางแผนการสกัดกั้นยาเสพติดร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง ก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการสกัดกั้นยาเสพติดมากขึ้น ทั้งนี้ หากได้มีการปรับแผนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามห้วงเวลาของกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ก็จะทำให้หน่วยที่เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง หากหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ชายแดนจัดให้มีการพัฒนาสัมพันธ์กับทหารประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ก็จะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ได้มีการบูรณาการในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

จากผลการปฏิบัติงานของหน่วยกองกำลังนเรศวร หน่วยได้กำหนดพื้นที่ปฏิบัติการในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก โดยได้ดำเนินการปฏิบัติใช้กำลังเชิงรุกในการลาดตระเวนพิสูจน์ทราบ ค้นหา เฝ้าตรวจ และซุ่มโจมตี เพื่อสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดจากภายนอกประเทศในบริเวณ

พื้นที่ชายแดน, บูรณาการ กำลังในการตั้งจุดตรวจจุดสกัด เพื่อตรวจสอบเป้าหมายที่อาจเล็ดลอดมาจากแนวชายแดน รวมทั้งการปิดล้อมตรวจค้นเป้าหมาย หรือแหล่งพักยาเสพติด เพื่อตรวจสอบ ค้นหา และหยุดยั้งความรุนแรง ของยาเสพติดในหมู่บ้านเป้าหมายเครือข่ายยาเสพติด รวมทั้งจัดตั้งจุดตรวจเข้มแข็งในการตรวจสอบหรือสกัดกั้น หากยังมีการเล็ดลอดมาหมู่บ้านเป้าหมาย และการปิดล้อมตรวจค้น หมู่บ้านเป้าหมายตามภาพข่าวที่ปรากฏ ในบริเวณเส้นทางหลักและเส้นทางรอง ที่จะมุ่งเข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดยกำหนดมาตรการด้านการข่าว ในการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการข่าวลับและมอบหัวข้อข่าวสารในการติดตามและกำหนดเป้าหมาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ, ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของแหล่งข่าวภาคประชาชน ในหมู่บ้านชุมชน เพื่อสนับสนุนชุดปฏิบัติการข่าว ในการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ และกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน, บูรณาการงานด้านการข่าว กระจายและแลกเปลี่ยนข่าวสาร กับหน่วยงานส่วนราชการในพื้นที่ โดยมีการประชุมโต๊ะข่าว ในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน 15 ครั้ง รวมทั้งนำระบบภูมิสารสนเทศ มาประกอบการพิจารณาภูมิประเทศและเส้นทางในพื้นที่ปฏิบัติการ และจัดเก็บข้อมูลเชิงสถิติอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติ⁹⁻¹⁰ ซึ่งจากลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตาก โดยมีแม่น้ำเมยซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนไทย - เมียนมาร์ จะมีเกาะแก่งสันดอนจำนวนมาก โดยเฉพาะในห้วงฤดูแล้งที่บางช่วงของแม่น้ำมีระดับน้ำที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินข้ามของกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงต่อการตรวจจับของเจ้าหน้าที่ อีกทั้งจังหวัดตากยังมีพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระยะทางยาวถึง 540 กิโลเมตร มีช่องทาง ทำข้าม ตามธรรมชาติจำนวนมาก และมีสะพานมิตรภาพไทย - เมียนมาร์ จำนวน 2 แห่ง ซึ่งเป็นช่องทาง การข้ามแดนและการค้าชายแดน รวมทั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก และยังมีเส้นทางที่สามารถเดินทางเข้าสู่พื้นที่ตอนในได้หลายเส้นทาง ส่งผลทำให้กลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติดมีความหลากหลายของรูปแบบในการขนย้ายยาเสพติด ยากต่อการตรวจสอบข่าวสาร เพื่อแจ้งเตือนให้กับเจ้าหน้าที่บริเวณแนวชายแดน ในการสกัดกั้นและจับกุม ซึ่งเป็นปัจจัยอำนวยให้มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านแนวชายแดนเข้ามาเป็นจำนวนมาก¹⁶⁻²⁰ และจากผลการจับกุมในพื้นที่จังหวัดตาก จะสังเกตได้ว่าผู้ลักลอบขนยาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็นชาวเมียนมา ซึ่งมาประกอบอาชีพในพื้นที่ชายแดน และเขตเศรษฐกิจพิเศษตาก รวมทั้งผู้หนีภัยจากการสู้รบซึ่งอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในศูนย์พักพิงชั่วคราว รวมทั้งคนไทยในพื้นที่อำเภอชายแดน โดยในห้วงเวลาปรากฏการจับกุมในพื้นที่จังหวัดเมียวดี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพิ่มมากขึ้น (สถานการณ์ยาเสพติดนอกประเทศ กองกำลังชนกลุ่มน้อย กลุ่มต่อต้านกองทัพ

เมียนมา ยังคงมีความต้องการในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมหากเกิดการปราบปรามชนกลุ่มน้อยของกองทัพเมียนมา โดยการเร่งผลิตและกระจายยาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย เพื่อนำงบประมาณมาจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้ปัญหาเสพติดและอาชญากรรมน่าจะรุนแรงขึ้น) ซึ่งลำเลียงมาจากพื้นที่ภาคเหนือของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มาเข้าแหล่งพักในจังหวัดเมียวดี เพื่อเปิดเส้นทางลำเลียงใหม่ โดยการนำเข้ามาตามช่องทางท่าข้ามต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศไทย รวมทั้งยังมี ผลการจับกุมยาเสพติดรายย่อย ในบริเวณพื้นที่อำเภอชายแดนจังหวัดตากอย่างต่อเนื่อง แต่มีปริมาณไม่มาก ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดรายย่อย และกลุ่มผู้เสพยาพรามมาในรูปแบบแรงงาน และนักท่องเที่ยว โดยอาศัยแหล่งผู้คนพลุกพล่าน ในการส่งมอบยาเสพติด โดยพื้นที่ที่ตรวจพบบ่อยครั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอแม่สอด²¹ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ากลุ่มขบวนการดังกล่าว อาจใช้ระบบเครือข่าย และความเป็นเชื้อชาติเดียวกัน ให้การช่วยเหลือ ติดตามพฤติกรรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งการให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ที่พักพิง หรือที่หลบซ่อน ทำให้เกื้อกูลต่อการลักลอบลำเลียงยาเสพติด และเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการสกัดกั้นและจับกุม จึงเป็นปัจจัยอำนวยให้มีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านแนวชายแดนเข้ามาเป็นจำนวนมาก

จากการดำเนินการดังกล่าว หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ได้มีการบูรณาการในเรื่องของข้อมูลข่าวสาร และอื่น ๆ รวมทั้งการปฏิบัติงานร่วมกันอยู่แล้ว แต่หากหน่วยได้เพิ่มมาตรการด้านการข่าว ในการใช้เครื่องมือด้านการข่าวทุกประเภทอย่างเป็นเอกภาพ มีความชัดเจน และเชื่อถือได้ เพื่อประกอบกับแผนการปฏิบัติของหน่วยเหนือ โดยบูรณาการทุกองค์กรด้านการข่าว ให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม และทุกหน่วยงานร่วมมือกันปฏิบัติงานด้านการข่าวด้วยความเชื่อใจกัน ในการเพิ่มขีดความสามารถในระบบการข่าวด้านยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถตอบโจทย์การปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านได้

แนวทางการสกัดกั้นยาเสพติดในการสร้างความเข้าใจ และการบูรณาการในการปฏิบัติงานร่วมกัน ควรเป็นอย่างไร

จากนโยบายของรัฐบาลที่เข้มงวดกวดขันในการสกัดกั้นกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือมากกว่าพื้นที่อื่นนั้น ส่งผลให้มีการจัดกำลังปฏิบัติการในการป้องกันชายแดน รวมทั้งมีการสนับสนุนทรัพยากร และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเสริม

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งหน่วยที่รับผิดชอบโดยตรง และหน่วยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีความเข้มงวดกวดขันในการปฏิบัติงานมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มขบวนการลี้ภัยลอบล่าเลี้ยง ยาเสพติด ก็ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการลักลอบอย่างหลากหลาย รวมทั้งการเปลี่ยนเส้นทางในการลักลอบเข้ามายังด้านทิศตะวันตกของประเทศไทยมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงการสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ในภาพรวมของการจัดกำลังเข้าปฏิบัติงานยังคงไม่เพียงพอ ซึ่งหากเพิ่มเติมจำนวนกำลังพลเข้าปฏิบัติงาน หรือหากได้รับการสนับสนุนเครื่องพิเศษเพิ่มเติมด้วยแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ทั้งนี้ รัฐบาลโดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในการแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดนภาคเหนือแบบเบ็ดเสร็จ ประกาศให้มีการจัดตั้งเป็นศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.บส.ชน.) โดย แม่ทัพภาคที่ 3/ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 เป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดนภาคเหนือ โดยขยายพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้ง 17 จังหวัดภาคเหนือ เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ครบทุกหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ และครอบคลุมทุกมิติของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด²⁵

จากการดำเนินงานดังกล่าว ในการจัดกำลังพลขึ้นปฏิบัติงานในภารกิจการป้องกันชายแดน จะมีการผลัดเปลี่ยนกำลังเป็นประจำทุกปี ซึ่งอาจทำให้กำลังพลที่ขึ้นปฏิบัติงานยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการสกัดกั้น และปราบปรามยาเสพติด จึงจำเป็นต้องจัดให้มีการอบรมหรือการปฐมนิเทศกำลังพลก่อนขึ้นปฏิบัติงานในแต่ละปี และจากการปฏิบัติตามแผนบูรณาการการสกัดกั้น และปราบปรามยาเสพติด ทุกหน่วยได้รับทราบบทบาทและหน้าที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากแผนงานป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดเป็นภารกิจที่เป็นนโยบายสำคัญในปัจจุบัน โดยสิ่งที่สำคัญของการปฏิบัติงาน คือ การบูรณาการร่วมระหว่างหน่วยงาน จะต้องศึกษาภารกิจ การจัด และขีดความสามารถของหน่วยต่าง ๆ ให้เข้าใจ เพื่อนำจุดแข็ง และจุดอ่อนมาเสริมหรือชดเชยซึ่งกันและกัน อีกทั้งควรแสวงหาองค์ความรู้ มีแนวความคิดนอกกรอบ และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้กับภารกิจที่หน่วยได้รับมอบ ซึ่งอาจใช้กลไกการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการบริหารการแก้ไขปัญหาเสพติดชายแดนภาคเหนือ (ศอ.บส.ชน.) เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกหน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบ และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การตรวจเยี่ยมหน่วย จะทำให้ทราบถึงปัญหาข้อขัดข้องที่ต้องมีการแก้ไข ทั้งในด้านกำลังพล, ภารกิจ, การวางแผน และการบูรณาการการปฏิบัติงานในทุกภาคส่วน ซึ่งผู้บังคับหน่วยจะต้องทุ่มเท ประสานงาน และกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

บทสรุป

การศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการสกัดกั้นยาเสพติด และแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก สามารถพิจารณานำไปพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ที่สำคัญหากได้รับการเพิ่มเติมกำลังพล การอบรมกำลังพลก่อนขึ้นปฏิบัติงาน การสนับสนุนเครื่องพิเศษ และเพิ่มการบูรณาการงานด้านการข่าว การกระจายและแลกเปลี่ยนข่าวสารกับหน่วยงานในพื้นที่ รวมทั้งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และทุกหน่วยงานร่วมมือกันปฏิบัติงานด้วยความเชื่อใจกัน ก็จะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิผล โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่จะทำให้การสกัดกั้นยาเสพติดของกองกำลังเรศวร ในพื้นที่ชายแดนด้านจังหวัดตาก มีประสิทธิภาพดีขึ้น หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความเข้าใจต่อนโยบาย แผน คำสั่ง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งก่อให้เกิดการบูรณาการงานข่าว และการปฏิบัติงานร่วมกัน ได้แก่ ในปัจจุบันเครื่องมือด้านการข่าวที่มีเทคโนโลยีสูง ซึ่งใช้สำหรับการเฝ้าตรวจในพื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่ภูมิประเทศนั้น มีอย่างจำกัด หากได้รับแจกจ่ายเพิ่มเติมแล้ว การสกัดกั้น ทำลาย และการควบคุมพื้นที่จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวในการยืนยันหรือระบุความชัดเจนของงานข่าวที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้หากได้มีการปรับแผนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตามห้วงเวลาของกลุ่มขบวนการลักลอบลำเลียงยาเสพติด ก็จะทำให้หน่วยที่เข้าปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถตรวจค้นและจับกุมผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากผู้บังคับบัญชาได้มีโอกาสไปตรวจเยี่ยมหน่วยด้วยแล้ว จะเป็นการช่วยสร้างการรับรู้และความเข้าใจในระดับผู้ปฏิบัติต่อนโยบายของผู้บังคับบัญชาได้อีกด้วย อีกทั้งหากหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ได้ร่วมพิจารณาบูรณาการงบประมาณโดยประสาน หรือขอรับการสนับสนุนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว จะทำให้เป็นการใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานและไม่เกิดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน ทั้งนี้หากหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ชายแดนจัดให้มีการพัฒนาสัมพันธ์กับทหารประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ก็จะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้

“ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อมใด ๆ ก็ตาม ทั้งในส่วนที่สนับสนุนหรือเกื้อกูลต่อการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้การแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น แต่เราจะร่วมมือร่วมใจกันหยุดมหันตภัยนี้ ด้วย “ความรัก” รักชาติ รักแผ่นดิน รักคนไทย รักครอบครัว ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของพี่น้องชาวไทยตลอดไป”